

NEZİHİ CANİTEZ

Nezihi Canitez 27 Aralık 1931 tarihinde Denizli`de doğdu. İlk okulu Denizli`de bitiren Nezihi Canitez, Ortaokulu **Kadıköy-Yeldeğirmeni Ortaokulunda**, Lise eğitimini de **Haydarpaşa Lisesinde** tamamladı. 1954 Şubat döneminde İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi **Jeofizik Enstitüsüne** kaydoldu ve 1958 Şubat döneminde mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi **Jeofizik Kürsüsünde** asistan olarak Prof. Dr. Kazım Ergin gözetiminde doktora çalışmasına başladı.

1962 yılında "*Gravite Anomalileri ve Sismolojiye göre Kuzey Anadolu`da arz kabuğunun yapısı*" adlı çalışmasıyla **Bilim Doktoru** derecesini aldı. Bu ilk çalışmasında yer kabuğunun Orta Anadolu`dan Karadeniz`e doğru incelendiğini gösterdi.

1968 yılında **Doçent**, 1974 yılında **Profesör** ünvanını aldı.

15 Ocak 1988 yılında yarı-zamanlı statüye geçerek *Belirti Mühendislik - Danışmanlık Ticaret A.Ş.*`ni kurdu, 15 Mart 1994`te tekrar tam-zamanlı olarak bilimsel faaliyetlerine devam etti.

Yelpazesi geniş bir yerbilimci olan **Nezihi Canitez**, bilimsel yaşamı boyunca jeofiziğin hemen hemen her konusuna ilgi duymuş; gravite çalışmaları ile başlayan araştırmaları sismoloji, neotektonik, ısı akısı ve veri işlem konularında devam etmiştir.

Yerbilimlerinin dışında Osmanlı kaligrafisine ilgi duyan maharetli bir hattat olan Nezihi Canitez Klasik Türk Müziğine de özel bir ilgi duyardı.

Nezihi Canitez hocamızı saygı ve sevgiyle anıyoruz.

İdari Görevler:

1974 - 75 :	İ.T.Ü. Maden Fakültesi Dekanlığı
1977 - 78 :	K.T.Ü. Yer Bilimleri Fakültesi Dekanlığı K.T.Ü. Temel Bilimler Fakültesi Dekan Vekilliği K.T.Ü. Elektronik hesap Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
1978 - 79:	M.T.A. Genel Direktörlüğü
1979 - 80:	Mass. Inst. of Tech., A.B.D.--Misafir Araştırmacı
1980 - 87:	İ.T.Ü. Maden Fakültesi Jeofizik Müh. Bölüm Başkanı
1984 - 87:	TÜBİTAK-MAM Yer Bilimleri Bölüm Başkanı

Ödüller:

1962	:	PİYALE, " <i>En İyi Doktora Tezi</i> " ödülü.
1986	:	Türkiye Jeoloji Kurumu, " <i>Hamit Nafiz Pamir</i> " ödülü.

Prof. Dr. Nezih Canitez
(1932 - 1994)

Prof Dr. Nezih CANİTEZ'in makale, bildiri, proje raporları ve kitap olarak yayınları:

- Canitez, N.** (1960). Gravitenin İkinci Şakuli Türevi Hakkında, *Maden Mecmuası*, 7, 25-26.
- Canitez, N.** (1960). Faylanma Mekanizması ve 17 Ağustos 1949 Zلزesinin Byerly metodu ile Fay Düzleminin Tayini, *Maden Mecmuası*, 8.
- Canitez, N.** (1962). Gravite ve sismolojiye göre Kuzey Anadolu'da arz kabuğunun yapısı, *İTÜ-Maden Fakültesi Neşriyatı, Doktora Tezi*, 86 sayfa, İstanbul.
- Canitez, N.** (1965). Jeofizik problemlerinde elektronik hesap makinalarının kullanılmasına ait örnek, *Maden Mecmuası*, 1-III.
- Canitez, N. and Üçer, S.B.** (1967). Improved epicentres in and near Turkey, *9th Assembly of the European Seismological Commission*, 1-7 August 1966, Copenhagen.
- Canitez, N. and Üçer, S.B.** (1967). Computer determinations for the fault plane solutions in and near Anatolia, *Tectonophysics*, 4(3), 235-244.
- Canitez, N. and Üçer, S.B.** (1967). A catalogue of focal mechanism diagrams for Turkey and adjoining areas, *İTÜ-Maden Fakültesi Arz Fiziği Enstitüsü-No 25*.
- Canitez, N.** (1967). Depremler ve arz içinin yapısı, İTÜ-Mimarlık fakültesi, *Yapı Araştırma Kurumu: Deprem Paneli:1*.
- Canitez, N.** (1967). Türkiye ve civarındaki depremlerin odak mekanizmaları, *TÜBİTAK I. Bilim Kongresi*, 4-6 Ekim, Ankara.
- Canitez, N.** (1967). P ve S dalgaları yardımı ile ege, anadolu ve yakındaki zelzelelerinin odak mekanizmalarının tayini, *TÜBİTAK-MAG-150*.
- Canitez, N.** (1969) The focal mechanism in Iran and their relations to tectonics, *Pure and Applied Geophysics*, 75(IV), 76-87.
- Canitez, N.** (1969). Türkiye ve civarındaki depremlere ait Fundamental Moddan yüzey dalgaları üzerine incelemeler, *TÜBİTAK-MAG-150*.
- Canitez, N. ve Sanver, M.** (1969). Türkiye ve civarında 1965 yılı deprem faaliyeti, *Maden Mecmuası* 4(5), 3-21.
- Canitez, N., Uz, Z. ve Güçlü, U.** (1969). 22 Temmuz 1967 Adapazarı-Mudurnusuyu vadisi depremi üzerine incelemeler, *İTÜ-Maden Fakültesi Yayınları, No:27*.
- Canitez, N. and Toksöz, M.N.** (1970). Source parameters of earthquakes and the regional tectonics of the Eastern Mediterranean, *51st annual Meeting of AGU*, 20-24 April, Washington, D.C.
- Canitez, N. and Toksöz, M.N.** (1970). Strain field changes along the North Anatolian Fault Zone, *National Fall Meeting of AGU*, 7-10 December 1970, San Francisco.
- Canitez, N. and Toksöz, M.N.** (1971). Focal mechanism and source depth of earthquakes from Body-and Surface-wave data, *Bull. Seism. Soc. Am.*, 61, 1969-1979.
- Canitez, N.** (1972). Source mechanism and rupture propagation in the Mudurnu Valley (Turkey) earthquake of July 22, 1967, *Pure and Applied Geophysics*, 93, 116-124.
- Canitez, N. and Toksöz, M.N.** (1972). Static and dynamic study of earthquake source mechanism: San Fernando earthquake, *Journal of Geophys. Res.*, 77, 2583-2594.
- Canitez, N. ve Toksöz, M.N.** (1972). Sonlu dislokasyon teorisi yardımı ile kuzey Anadolu'da gerilme dağılımı ve deprem oluşları ile ilgisi, *Türkiye'de Deprem Sorunu ve Deprem Mühendisliği Sempozyumu*, 2-5 Şubat, ODTÜ-Ankara.
- Brown, R.M., Toksöz, M.N. and Canitez, N.** (1972). A dislocation approach to earthquake prediction, 53rd Annual meeting of AGU, 11-12 April, Washington DC.
- Ketin, I. ve Canitez, N.** (1972). *Yapısal Jeoloji* (Ders Kitabı), İ.T Ü Kütüphanesi, Sayı:869, 520 sayfa.
- Canitez, N. and Ezen, Ü.** (1973). Slip rate and stress drop along the North Anatolian fault, Symposium on earthquake statistics, *UNESCO Balkan Project, İstanbul*.
- Canitez, N.** (1973). The effect of source geometry on static dislocation fields, Scientific and Technical Research Council of Turkey, *TÜBİTAK-Project No:MAG-292*.
- Canitez, N.** (1973). Statik dislokasyon alanları üzerine deprem odağının etkileri, *TÜBİTAK Proje no:MAG-292*, 109 sayfa.
- Canitez, N.** (1974). Group velocities of seismic surface waves in Asia, Europe and Africa obtained using multi-filter technique, *TÜBİTAK-Project No:MAG-301*.
- Canitez, N.** (1974). Seismotectonics of the North Anatolian Fault zone (invited lecture), *14 th General Assembly-ESC*. 16-22 September, Trieste-Italy.
- Canitez, N.** (1975). Öz direnç problemlerinde matematiksel modelleme, *Jeofizik*, Cilt: IV-3, 63-74.
- Canitez, N.** (1975). Progress report for the Turkish programme on Geodynamics, *WG-3a*, July.
- Canitez, N.** (1975). Report on the Contemporary Movements, *Inter-Union Commission on Geodynamics*, WG-3a, August.
- Canitez, N.** (1977). Optimum filter surface-wave group-velocity determination, *Bull. Seis.Soc.Am.*, 67, 79-85
- Canitez, N.** (1978). *Matematiksel Jeoloji* (Ders Kitabı), Karadeniz Teknik Üniversitesi Kütüphanesi, Yer Bilimleri Fakültesi, 179 sayfa.
- Canitez, N. and Toksöz, M.N.** (1980). Crustal structure beneath Turkey, *AGU-Spring Meeting*, May 22-27, Toronto, EOS, Vol.61, No.17.
- Canitez, N.** (1981). An earthquake research programme in Turkey, *Proceedings of the International Centennial Symposium*, USGS., Reston-Wirginia.
- Canitez, N.** (1981) Primary features of seismicity in Turkey, *Journal of the European Union of Geosciences*, Vol.1, No.1.
- Canitez, N.** (1981). Physical state, properties and process in the earthquake source region, *Reports from Interdisciplinary Conferences, Earth Evolution Sciences*, Vol.2.
- Canitez, N.** (1981). some characteristic features of the seismic regime of western Turkey, *International Conferences on the Seismicity of the Mediterranean Area*, 16-18 November, Matera-Italy.
- Canitez, N.** (1981). Spektral analiz uygulamaları, *Spektral Analiz ve Jeofizikte Uygulamaları Kollokyumu*, 7-10 Temmuz, İTÜ-Maden Fakültesi, İstanbul.
- Canitez, N. ve Gürbüz, C.** (1981). Verilerin spektral analize hazırlanması, örnekleme ve pencereleme, *Spektral Analiz ve Jeofizikte Uygulamaları Kollokyumu*, 7-10 Temmuz, İTÜ-Maden Fakültesi, İstanbul.
- Şengör, A.M.C. and Canitez, N.** (1982). the North Anatolian Fault, *AGU Publications Geodynamics Series*, Vol. 7, 205-216.
- Canitez, N.** (1983). *Levha tektoniği*, *TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü Yaz Okulu Ders Notları*. İTÜ-Maden Fakültesi Ofset Baskı Atölyesi, 789 sayfa.

- Canitez, N.** (1983). Litosferde ısı iletimi ve levhaların ısı yapısı, TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü yaz okulu, Levha tektoniği ders Notları, 111-146.
- Canitez, N.** (1983). Levhaların ısınma ve soğuması ve morfolojik sonuçları, TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü yaz okulu, Levha Tektoniği Ders Notları, 147-176.
- Canitez, N.** (1983). Yayılma merkezleri-Jeofizik, TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü yaz okulu, Levha Tektoniği Ders Notları, 383-414.
- Canitez, N.** (1983). Kıtasal gerilme alanları-Jeofizik, TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü yaz okulu, Levha tektoniği Ders Notları, 479-521.
- Canitez, N.** (1983). Dalma-Batma bölgeleri- Jeofizik, TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü yaz okulu, Levha Tektoniği Ders Notları, 577-609.
- Canitez, N.** (1983). Gerilmeli havzaların oluşumu ve Petrolün olgunlaşması, TÜBİTAK-İTÜ Maden Fakültesi Jeoloji-Jeofizik Lisansüstü yaz okulu, Levha Tektoniği Ders Notları, 767-792.
- Şengör, A.M.C., Büyükaşıkoglu, S. and **Canitez, N.** (1983). Neotectonics of the pontides: Implications for "Incompatible" structures along the North Anatolian Fault, *Journal of Structural Geology*, Vol.5-2.
- Canitez, N.** and Büyükaşıkoglu, S. (1984). Microearthquake studies in Sinop nuclear power plant site and its vicinity, *Final Report, Project No:TEK-81-11*.
- Canitez, N.** and Büyükaşıkoglu, S. (1984). Seismology of the Sinop nuclear power plant site, *Final Report, Project No: TEK-81-22*, July.
- Canitez, N.** (1984). *Jeofizikte Veri-İşlem (Cilt I)*, İ.T.Ü Kütüphanesi, Sayı:1290, 301 sayfa.
- Özdemir, H. and **Canitez, N.** (1985). Estimation of potential field data derivatives using Optimum Finite Response4 (FIR) Differentiators, *Bull.Tech.Univ.Istanbul*, Vol.38, 67-84.
- Canitez, N.** and Büyükaşıkoglu, S. (1986). Seismicity of the Trakya (Thrace) nuclear power plant site, *Final Report, Project No: TEK-81-22*, March, 736 pages.
- Canitez, N.** (1987). *Spektral Analiz ve Jeofizik Uygulamaları*, TMMOB-Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları No:1, Mayıs.
- Canitez, N.** (1987). Jeofizikte Spektral Analiz Uygulamaları, *Spektral Analiz ve Jeofizik Uygulamaları Bölüm:10*, 501-570, TMMOB-Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları.
- Canitez, N.** ve Gürbüz, C. (1987). Spektrum hesaplamalarında ön işlemler ve pencereleme, *Spektral Analiz ve Jeofizik Uygulamaları, Bölüm:4*, 147-220, TMMOB-Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları.
- Canitez, N.**, and Saatçılar, R. (1988). A method of ground-roll elimination, *Geophysics*, 53-7, 894-902.
- Canitez, N.**, Eyidoğan, H., Büyükaşıkoglu, S. ve Ezen, Ü. (1989). Akkuyu nükleer santral yeri mikrodeprem etüdüleri, *Kesin Rapor Proje No: TEK-84-11*, Mayıs.
- Saatçılar, R., Ergintav, S. and **Canitez, N.** (1990). The use of Hartley Transform in geophysical applications, *Geophysics*, 55, No. 11, 1488-1495.
- Canitez, N.** (1992). *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) Kollokyumu*, Ders Notları, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10 Ocak.
- Canitez, N.** (1992). Genelleştirilmiş Ters Kuram ve Jeofizikte ters Problem Çözümleri, *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) kollokyumu*, Ders Notları, 11-32, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10 Ocak.
- Canitez, N.** (1992). Ters problem olarak Jeofiziğin İntegral (tümlev) denklemleri, *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) Kollokyumu*, Ders Notları, 49-58, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10 Ocak.
- Canitez, N.** (1992). Sismolojinin Ters Problemleri, *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) Kollokyumu*, Ders Notları, 111-125, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10.
- Ergintav, S. ve **Canitez, N.** (1992). Yapay sismogram üretimi, *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) Kollokyumu*, Ders Notları, 127-156, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10 Ocak.
- Kuleli, S. ve **Canitez, N.** (1992). Sismik Tomografi, *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) Kollokyumu*, Ders Notları, 215-223, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10.
- Saatçılar, R., Ergintav, S. and **Canitez, N.** (1992). Sismik Tomografi, *Jeofizikte Modelleme (Düz ve Ters Problem Çözümleri) Kollokyumu*, Ders Notları, 215-223, TMMOB Jeofizik Müh. Odası Eğitim Yayınları, 1-10.
- Saatçılar, R. and **Canitez, N.** (1994). The lattice filter in ground-roll suppression, *Geophysics*, 59-4, 623-631.

Ülkemizde Jeofizik Mühendisliği eğitim ve öğretiminin gelişmesine, çeşitli kamu kuruluşları ve özel sektörde jeofizik mühendisliğinin kurumlaşmasına ve özgün bir meslek haline dönüşmesine, ülkemizdeki çeşitli akademik kuruluşlardaki araştırmacıların yetiştirilmesine önemli ve özverili katkılarda bulunan ve yaptığı akademik çalışmalarla ülkemizi yurt dışında başarı ile temsil etmiş olan Prof. Dr. Nezihi CANITEZ'in anısına düzenlediğimiz bu sempozyuma bildiri vererek katılanlara ve katkıda bulunan kişi ve kuruluşlara şükranlarımızı sunarız.

Sempozyum toplam 70 adet sunudan oluşmaktadır. Bu sunulardan 61 adedi TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası yayın organı olan "Jeofizik Dergisi'nin" 1995 yılı birinci ve ikinci özel sayısı olarak basılmıştır. Söz konusu özel sayıda yayınlanan makalelerin bilimsel ve teknik içeriklerinden yazarları sorumludur.

Bildiriler, Arkeojeofizik, Gravite-Manyetik, Jeoloji-Jeodezi, Jeotermal, Mühendislik Jeofiziği, Paleomanyetizma, Sismoloji, başlıkları altında toplanmış ve ilk yazarlarının soyadlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. Makalelerin basımında da aynı düzen uygulanmıştır.

Sempozyumun gerçekleştirilmesinde katkılarını esirgemeyen İTÜ Rektörlüğüne, İTÜ Maden Fakültesi Dekanlığına, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası ve İstanbul Şubesine, İTÜ Jeofizik Mühendisliği Bölümüne ve Literatür Yayıncılık, Pazarlama, Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.ne teşekkür ederiz.

NEZİHİ CANİTEZ SEMPOZYUMU
Düzenleme Kurulu

Sevgili ve aziz Nezihi;

Bu satırları yazmak benim için çok zor. Seni kaybetmek akla sığar bir olay değil. Birden oldu. Son ana kadar ümitleri yitirmemiştik. Ne yazık, ne yazık ki olan oldu. 37 yıllık beraberliğimiz bitti. Sana tanrıdan rahmet ve mağfiret dilerim. Nur içinde yat.

Seninle ilk tanışmamız dersimde olmuştu. Devamsızlar arasında idin. Ne var ki ara sınav, vize ve yarıyıl sınavlarında hep 20 üzerinden 20 alıyordun. Seni tanımıyordum. Yıl sonunda sana haber gönderip beni görmeni istemiştik. Tanıştığımız gün sana asistanlık teklif ettim. Kabul ettin. Başarılı çalışmaların o zaman 1957' de başlamış oldu. Taşkıyla binasının üst katında bir odada beraber çalışmaya başladık. Bu beraberliğimiz 1960' da Maçka binasına taşınmaya kadar sürdü.

Doktora çalışmaların için Etibank'tan bir gravimetre aleti sağlamıştık. Türkiye'de ilk kez bölgesel anlamda gravite profilleri ölçmüştün. Tek başına yürüttüğün bu profiller, Kuzey Anadolu Fay'ını dikey olarak kesiyordu. Bu çalışmalar sonunda fayın kuzey tarafında yerkabuğunun güneyindekinden daha ince olduğunu ortaya çıkarmış oldun. Doktoranı 1962'de aldın. O zaman İTÜ Senatosu doktora tezine bir ödül vermişti.

Doçentlik çalışmalarında Türkiye'de aletsel dönemde kaydedilmiş büyük manyetüdü depremlerimizde fay düzlemi çözümü yöntemini uygulayarak, faylanma türlerini saptamıştın. Bu eserin Türkiye'nin depremselliği konusunda klasik bir yapıt olmuş ve Türkiye'nin tektoniğine büyük katkıda bulunmuştur.

Doçentlik sınavında sıra deneme dersine gelmişti; yıl 1968, dersin konusu "levha tektoniği" idi. Levha tektoniği kavramı yeni gelişmeye başlamış ve kısa zamanda bir paradigam halini almıştı. Hazırlamış olduğun çok sayıda büyük boy şekillerle konuyu takdim etmiştin. Çok başarılı bir ders idi bu. Böylece doçentlik unvanını kazanmış oldun. Dersten sonra Doçentlik Jürisi üyelerinden bir profesör bana yaklaştı ve "Kazım'cığım bunlar da nereden çıktı" diye sormuştu.

Bunu izleyen yıllarda yüzey dalgalarının dispersiyonu yöntemini kullanarak Türkiye'de ve Ege'de yerkabuğu yapısını; Ege bölgesinde gravite verilerinin yorumu ile yerkabuğu kalınlığı ve daha bir çok konularda araştırmaların, buluşların ve yayınların devam etti.

Hartley dönüşümünün jeofizik problemlerine uygulanması, Ege bölgesinde sismik tomografi, kodadan Q nun hesaplanması, yapay sismoogramlar, kaynak fonksiyonu ve moment tansörü v.b... konularda araştırma yaptın ve yaptırdın.

Jeofizikte bilgisayar kullanımını ilk defa sen devreye soktun, öğrencilere öğrettin. Senin bu işe başladığın, yaygın bir şekilde uyguladığın ve öğrettiğin sıralarda, İTÜ'de bir "Bilgisayar Enstitüsü" kurulmakta idi. Senatoda, her fakülteden bir üye isteyip yönetim

kurulunu oluşturmak istemiştik. Fakültelerden biri bizim bilgisayara ihtiyaımız yok diye cevap vermişti.

Bunu jeofizikte veri işlem konusu izledi. Bu konuda yayınlara yapmayı srdryordun. Bu ve diğer konularda yalnız İTÜ'de değil başka üniversitelerde ve kuruluşlardaki tüm meslekdaşlara gelişen jeofiziğin hocalığını, yazarlığını yapıyordun.

"Sinyal Analizi" ve "Levha Tektoniği" sempozyumları ile "Jeofizikte Modelleme" kollokyumunu düzenleyen, yürüten, yol gösteren ve sonunda kitaplar halinde yayınlanmalarını sağlayan da sendin.

Türkiye Jeoloji Kurumu tarafından 1986'da sana verilen Hamit Nafiz Pamir dln kat kat hak etmiştin.

Bütün bu gayretlerinle, yılmadan ortaya koyduğun bulguların, eserlerin sayesinde Türkiye'de jeofiziğin önderi, jeofizikilerin önce ağabeyleri, daha sonra yol göstericisi, öncüleri oldun. Bütün bunları kısa sayılacak bir ömre sığdırdın. Keşke daha yaşayabilseydin. Felek Türkiye'nin en büyük jeofizikisi olan seni aramızdan aldı. Gen jeofizikileri ksz bıraktı.

lmne inanmak zor. Sen bizim iimizde, gönlümüzde yaşıyorsun. Nur iinde yat.

Kazım Ergin